

ДОКЛАД

на

Постоянната комисия по педагогически науки и социални дейности
за резултатите от извършеното оценяване по процедура за програмна акредитация на
докторска програма

**„Методика на обучението в детската градина и началното училище по техника и
технологии“**

от професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по..., област на висше
образование 1. Педагогически науки,

в Софийски университет „Св. Климент Охридски”,

Факултет по науки за образованието и изкуствата (ФНОИ)

Уважаема госпожо Председател на АС на НАОА,

Постоянната комисия по педагогически науки и социални дейности представя на
Вашето внимание настоящия доклад за резултатите от извършеното оценяване по процедурата
за **програмна акредитация на докторска програма „Методика на обучението в детската
градина и началното училище по техника и технологии“** от професионално направление
1.3. Педагогика на обучението по..., област на висше образование 1. Педагогически науки, **в
Софийски университет „Св. Климент Охридски”, Факултет по науки за образованието и
изкуствата (ФНОИ)**

Докладът е разработен съгласно чл. 88а, ал. 7 от ЗВО и чл. 38, ал. 1 от ПДНАОА и
приетите от Акредитационния съвет на НАОА (20.10.2016 г.) критерии за програмна
акредитация на докторски програми в съответствие със стандартите и насоките за осигуряване
на качеството в европейското пространство за висше образование (ESG) - част 1 /1-10/ и по
смисъла на чл. 78, ал. 3 от ЗВО.

СЪДЪРЖАНИЕ

I. ХРОНОЛОГИЯ НА ПРОЦЕДУРАТА

II. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКИТЕ ОТ ПРЕДХОДНАТА АКРЕДИТАЦИЯ

III. КОНСТАТАЦИИ И ОЦЕНКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КРИТЕРИИТЕ ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ДОКТОРСКИ ПРОГРАМИ В ЕВРОПЕЙСКОТО ОБРАЗОВАТЕЛНО ПРОСТРАНСТВО ЗА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ /ESG/ – ЧАСТ 1 (1-10) И ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 78, АЛ. 3 ОТ ЗВО /ТАБЛИЦА 5/, ПРИЕТИ ОТ АС НА НАОА НА 20.10.2016 г.

IV. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

V. ПРИЛОЖЕНИЯ

I. ХРОНОЛОГИЯ НА ПРОЦЕДУРАТА

№ по ред	Решения	Номер и дата на протокол/дата на извършено действие
1.	Откриване на процедурата от АС	Протокол № 16/30.06.2022 г.
2.	Утвърждаване на състав на ЕГ от АС	Протокол № 26/08.12.2022 г.
3.	ЕГ работи с документацията по процедурата. С цел получаване на допълнителна информация са проведени разговори с преподаватели и членове на комисията, изготвила доклада-самооценка.	В периода м. януари – м. февруари 2023 г.
4.	Обсъждане и приемане на доклада на ЕГ от ПК	Протокол № 04/27.02.2023 г.
5.	Обсъждане и приемане на доклада на ПК и изпращането му до ВУ за становище	Протокол № 06/23.03.2023 г.
6.	След изтичане на срока по чл. 38, ал.2 от ПДНАОА (отн. становището на оценяваната институция) ПК предоставя доклада на АС	

Определената от Акредитационния съвет на НАОА Експертна група по процедурата е в състав:

1. **проф. д-р Галя Бонева** – Великотърновски университет „Св. св. Кирил и Методий” – ръководител ЕГ
2. **доц. д-р Мария Темникова** – Тракийски университет – Стара Загора – член на ЕГ
3. **Антоанета Григорова** – Директор на детска градина № 1 „Ведрица“ – гр. Благоевград – член на ЕГ

Наблюдаващ процедурата член на ПКПНСД: **проф. д-р Даниела Йорданова.**

II. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКИТЕ ОТ ПРЕДХОДНАТА АКРЕДИТАЦИЯ

Предходната акредитация на докторска програма „Методика на обучението в детската градина и началното училище по домашен бит и техника“ от професионално направление (ПН) 1.3. Педагогика на обучението по... в Софийски университет „Св. Климент Охридски“ (СУ) е дадена с решение на Постоянната комисия по педагогически науки и социални дейности (ПКПНСД) (27.12.2016 г.) на основание обща оценка по критериите **9,11** (девет цяло и единадесет стотни) и срок на валидност **шест** (6) години. ПКПНСД формулира следните препоръки:

Препоръка № 1. Да се синхронизират груповият учебен план, индивидуалните планове и учебните програми по отношение на аудиторна и извънаудиторна заетост и присъждането на кредити. *Срок: септември 2018 г.* ЕГ установи, че са предприети действия, които са отразени в Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“ (Приет с решение на АС на 31 октомври 2018 г.,

последна актуализация от 26 май 2021 г.). С оглед на това, с решение на ФС на ФНОИ от месец април 2021 г. са утвърдени актуализирани варианти на общоуниверситетската бланка за съдържание на индивидуален учебен план за обучение на докторантите с цел синхронизиране с общия учебен план за професионалното направление и учебните програми. Постигнато е съответствие между индивидуалните планове и общия учебен план на докторската програма по отношение на аудиторна и извънаудиторна заетост и планираните кредити. **Препоръката е изпълнена.**

Препоръка № 2. Да се стимулира и увеличи публикуването на резултатите от докторантските изследвания в чужбина или в реферирани/индексирани издания. *Срок: постоянен.*

С оглед на тази препоръка са предприети конкретни дейности за стимулиране на докторантите в тяхната изследователска и публикационна дейност: Приета е Стратегия за развитие на човешките ресурси в науката и иновациите в Софийски университет „Св. Климент Охридски“ за периода 2021-2030. В нея са заложили дейности за стимулиране на докторантите в научноизследователската им дейност с оглед цялостното повишаване на качеството на научните изследвания в СУ; във ВУ функционира EURAXESS Център за мобилност и кариерно развитие на изследователите; при оценяването на научноизследователски проекти, осъществявани с подкрепата на НИС (ФНИ) на СУ, според критериите се дава приоритет на проекти с участие на докторанти и студенти. Официално приет ред за включване на студентите и докторантите в художественотворческата и научноизследователска дейност е залегнал и в Правилника за дейността на ФНОИ; факултетът осигурява на докторантите и преподавателите възможности за популяризиране и публично оповестяване на научната си продукция чрез: приоритетно приемане на студии на докторанти в Годишника на Софийския университет - ФНОИ, книга „Педагогически науки“; публикуване в списанията на ФНОИ – до 2019, а след 2019 са обособени три отделни електронни научни списания, с по-тясна научна специализация на обхвата на публикуваните в тях материали - научни онлайн списания „Педагогически и социални изследвания“ (ISSN 2738-8298), „Специална педагогика и логопедия“ (ISSN 2683-1384), „Визуални изкуства и музика“ (ISSN 2683-1392). Приетите за обучение докторанти имат възможност да публикуват в тях приоритетно и безплатно резултатите от научните си изследвания. В резултат на предприетите действия обучаващите се в периода четирима докторанти в програмата имат 11 публикации. От тях 5 са публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация. В сравнение с предишния период, когато не са имали публикации от този вид. Докторантите имат и 6 статии и доклади, публикувани в нереперирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове. Докторантите имат и 10 участия в авторски колективи на учебници и 6 други публикации (Книга за учителя по... и др.). Участия в научни форуми – 5 национални и 6 международни научни форума. Участия в проекти – общо 9 (8 участия на докторанти в 3 университетски проекта) и 1 участие в национален проект „Твоят час“). Резултатите от участието на докторанти в международния обмен, проектната и научноизследователска дейност се публикуват в 6 сборници на ниво професионално направление, сборници с доклади от научни конференции – 5. **Препоръката е изпълнена.**

Препоръка № 3: Да се обогати информацията на сайта на ФНПП (ФНОИ) за обучението на докторантите и възможностите на мобилност по програма Еразъм+. *Срок: постоянен.*

За изпълнението на тази препоръка ЕГ установи, че **периодично се обогатява информацията на сайта на ФНОИ в секцията „Новини“**. Провеждат се разяснителни кампании и срещи за възможностите по програмата Еразъм+. Периодично се представя информация за конкурсни процедури за подбор на кандидати за студентска и докторантска мобилност. С тази дейност са ангажирани ръководството на факултета, научните ръководители, както и административните лица, отговарящи за докторантите. В представената документация има информация за проведени две информационни срещи на деканското ръководство със студенти и докторанти. Проверката установи, че на различни равнища (университет – факултет – катедра – научни ръководители) са създадени условия за запознаване на докторантите с възможностите за мобилност по различни програми. **Препоръката е изпълнена.**

Професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по... в Софийски университет „Св. Климент Охридски“ е получило програмна акредитация на 08.06.2020 г., с оценка **9,48**.

Справка за обучаваните докторанти в докторската програма „Методика на обучението в детската градина и началното училище по домашен бит и техника“ в периода 2017-2022 г.:

- Брой докторанти през последните 5 г. – **4**;
- Брой завършили обучението си докторанти през последните 5 г. – 3 завършили докторанти – 75% (към момента на предаване на документацията) и 1 докторант, защитил през юни 2022 (в периода след подаване на документите);
- Брой отчислени без право на защита: **няма**;
- Всички докторанти са редовна форма на обучение;
- Брой на докторанти задочна и самостоятелна форма на обучение – **няма**;
- Докторанти от други страна – **няма**;
- Брой докторанти, ангажирани към ФНОИ (асистенти, хонорувани преподаватели и др.) след отчисляването – **1**.

За текущата година катедра „Начална училищна педагогика“ е обявила 2 конкурса за докторанти в докторската програма и са зачислени 1 в редовна и 1 в задочна форма на обучение.

Кариерно развитие на докторантите: Магданела Делинешева – Председател на Фондация „Образование 5.0“, София 1504, ул. „Янко Сакъзов“ 20А; Светослава Соколова - помощник-директор на 112 СУ „Стоян Заимов“, София; Елка Вълчева – старши учител; Магдалена Райкова – старши учител.

В становището на СУ „Св. Климент Охридски“ (вх. № ОА-06-834/24.04.2023 г.) не са констатирани фактически несъответствия. Направени са коментари по отношение на някои от констатациите на ЕГ, чрез които се доизясняват факти посочени в доклада и се внася яснота в контекста на посочените пропуски.

III. КОНСТАТАЦИИ И ОЦЕНКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КРИТЕРИИТЕ ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ДОКТОРСКИ ПРОГРАМИ В СЪОТВЕТСТВИЕ СЪС СТАНДАРТИТЕ И НАСОКИТЕ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО В ЕВРОПЕЙСКОТО ПРОСТРАНСТВО ЗА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ/ESG/ - ЧАСТ 1 /1-10/ И ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 78, АЛ. 3 ОТ ЗВО¹

Стандарт 1 „Политика за осигуряване на качеството“ и съответстващите му критерии, а именно:

Критерий 1.1. „Висшето училище или научната организация имат публично оповестена, с официален статут и отчетност политика за осигуряване качеството на обучението по докторската програма“

По 1.1.1. Обучението по докторските програми (ДП) в СУ „Св. Климент Охридски“ и конкретно в ПН 1.3. Педагогика на обучението по... се провежда в съответствие с мисията и визията, целите, стратегията, приоритетите на университета и действащото законодателство, определени в национални закони и нормативни актове, общоуниверситетските и факултетските документи: *Закон за висшето образование; Закон за развитието на академичния състав в РБългария; Правилник за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в Р България*, както и на общоуниверситетските и факултетските документи: *Правилник за образователните дейности в СУ „Св. Климент Охридски“; „Правилник за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ (в сила до 30.10.2018 г.), изменен и допълнен с решения на АС от 29 май 2019 г. и 17 юли 2019 г.; Общоуниверситетска процедура за условията и реда за прилагане на Европейската система за трансфер и натрупване на кредити; Мандатната програма на СУ*

¹ Оценяването се извършва съгласно приетите от Акредитационния съвет Методика за оценяване по критериалната система на НАОА и Правила за гласуване на процедури за акредитация и за оценяване на проекти.

(2015–2019), *Стратегия за развитие на научните изследвания в СУ*; *Стратегия за комерсиализация на научните резултати в СУ*; *Стратегия за интернационализация на СУ*; *„Св. Климент Охридски“ за периода 2020-2030 г.* (насочена към членство на СУ към международни организации и мрежи); *Стратегия за развитие на човешките ресурси в науката и иновациите в СУ*; *„Св. Климент Охридски“ за периода 2021-2030*. Мисията и визията за развитие на СУ са публично оповестени на сайта на Университета.

По 1.1.2. В СУ „Св. Климент Охридски“ има действаща система за управление на качеството (СУК), която е съобразена със съвременните стандарти за качеството на обучението и на научните изследвания. Като концептуална рамка са следвани и приложени основните принципи и положения, заложен в стандарта БДС EN ISO 9001:2008. Основен документ в системата за управление на качеството на СУ е *Наръчникът по качеството на СУ* (утвърден от АС на СУ „Св. Кл. Охридски“ с протокол № 9/29.04.2015 г., последна версия протокол №15/26.09.2018 г.). Университетски център по управление на качеството (УЦУК) е специализирано звено на ВУ, чрез което се отделя внимание на качеството на обучението - учебни планове и учебни програми, организация и мониторинг на дейностите на бакалавърски, магистърски и докторски програми.

СУ „Климент Охридски“ обучава докторанти за придобиване на ОНС „доктор“ в редовна, задочна, и самостоятелна форма по акредитирани от НАОА професионални направления и докторски програми. Нормативната уредба на докторантурата е регламентирана с *Правилник* за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ. *Вътрешните правила* за обучението на докторантите регламентират: Прием и обучение на докторанти; Обявяване на конкурси; Допускане до участие в конкурса; Провеждане на конкурса и избор; Прием на чуждестранни граждани; Обучение на докторанти; Прекъсване и удължаване срока на обучението; Права и задължения на докторанти; Материално и финансово осигуряване на обучението.

В изпълнение на изискванията, залегнали в Системата за управление качеството на образованието във ФНОИ и катедрите са разработени съответните нормативни документи. В съгласие с общоуниверситетската система по управление на качеството през акредитирания период във ФНОИ функционира Факултетна комисия по качеството (ФКК). В състава на комисията са включени преподаватели, студенти и представители на работодателите. За поддържане на качеството на обучението и научноизследователската дейност към ФНОИ функционират още Атестационна комисия, Факултетна комисия по учебни дейности и др. специализирани комисии.

Спецификата на акредитираната ДП „Методика на обучението в детската градина и началното училище по домашен бит и техника“ е отразена в съдържанието на учебните планове и програми. Специфичната ориентираност на докторската програма се гарантира и чрез възможността за избор на темите на дисертационните изследвания от страна на докторанта и неговия научен ръководител. Доказателствата се съдържат в индивидуалните докторантски планове, в които е конкретизирана тяхната изследователска, педагогическа и публикационна дейност, участието в научноизследователски проекти и др. научни инициативи.

Качеството на академичния състав във ФНОИ се контролира чрез атестиране на преподавателските кадри, съобразно Правилник за устройството и дейността на СУ, Процедура за атестиране на преподаватели в СУ „Св. Климент Охридски“ (ПУДСУ, чл. 120-126, Наръчник по качеството на СУ). За отчитане на спецификата на научно-преподавателската, както и на художествено-творческата активност, ФНОИ има разработен „Правилник за атестиране на членовете на академичния състав“ (преподавателите) (*Приет с протокол 4 от ФС на ФНПП от 08.06.2010 г.; изм. и доп. с протокол 10 от ФС на ФНОИ от 01-02.06.2021 г.*). За акредитирания период от обучаващото звено са атестирани 8 преподаватели, а на 4-ма преподаватели е прието за атестиране съответното кариерно израстване, т.е. атестации имат общо 12 преподаватели, всички с положителна окончателна оценка.

През отчетния период са извършени два вътрешни одита на качеството на обучението в докторските програми (2020 и 2022 година). Констатира се, че ДП функционира съгласно действащата система за управление на качеството в СУ и няма допуснати нарушения.

Проучване на мнението на докторантите става чрез анкетиране, което се реализира онлайн в края на всяка проведена дисциплина (задължителна или избираема). Анкетата се интегрира автоматично от екипа на Университетския център за информационни и комуникационни технологии (УЦИКТ) в електронните курсове на преподавателите в края на всеки семестър. За периода на отчитане броят на проведените анкети съвпада с броя на проведените дисциплини (общо 12) и се провежда два пъти годишно, тъй като обикновено докторантите участват в две дисциплини за една учебна година. **Допълнителни анкетни проучвания на удовлетвореността на докторантите не са организирани от факултета и катедрата.** ЕГ установи, че в представената документация няма приложена конкретна информация за резултатите от анкетните проучвания на докторанти за наблюдаваната ДП. За оценявания период е посочен един потребител, който е изразил мнение относно актуалност и значимост на докторските програми на ФНОИ, но няма конкретни данни какво е неговото отношение към конкретната докторска програма.

По 1.1.3. В СУ има ясно изразена политика за осъществяване на взаимовръзка между научните изследвания и обучението, което е видно от разработения набор от документи, свързани с научноизследователската дейност: *Стратегия за развитие на научните изследвания в СУ „Св. Климент Охридски“*, *Стратегия за комерсиализация на научните резултати в СУ*, *Стратегия за прилагане и използване на резултатите от научноизследователската дейност на СУ*. Като част от плана за действие с решение на Академичния съвет от 30 юни 2021 г. е приета *Стратегия за развитие на човешките ресурси в науката и иновациите в СУ „Св. Климент Охридски“ за периода 2021-2030*. Научноизследователската и проектна дейност на ФНОИ се осъществява в съответствие с тези стратегии, които са публично оповестени на страницата на Университета.

Във ФНОИ е налице обвързване на научните изследвания с практика/реализация на пазара на труда. Факултетът, респективно катедрите, имащи отношение към докторската програма, осъществяват целенасочена политика за обучение, която съответства на тенденциите при съвременните научни изследвания и актуални проблеми на образованието. Темите на дисертационните изследвания са обвързани с потребностите от научно обосноваване и решаване на актуални за теория и практиката проблеми на обучението по техника и технологии, както и са съобразени с научната компетентност и изследователските интереси на научните ръководители на докторантите. Връзките на докторантската програма с практиката са постоянни и разнообразни – от извършване на преподавателска дейност на докторантите в детски градини и начални училища, чрез докторанти, които са преподаватели във ВУ. Връзки между научните изследвания и обучението в докторската програма са насърчаваните и организирани от СУ, ФНОИ и академичният състав на обучаващото звено участия на преподаватели и обучавани докторанти в научни и образователни форуми в България и в други страни. Преподавателите във ФНОИ участват в експертни групи към МОН, членове са на световни и международни научни организации, участват в научните екипи на международни научни проекти реализират мобилност в чуждестранни университети по програма „Еразъм“

В ДП са създадени условия за стимулиране активността на докторантите както в обучението, така и в научноизследователската дейност. В Учебния план на докторската програма е включена изследователска и педагогическа дейност – публикуване на резултати от изследвания, участие в научноизследователски проекти, преподавателска дейност. Освен това ФНОИ има договори с базови организации, в които докторантите от всички докторски програми, в това число и докторантите от акредитираната докторска програма „Методика на обучението в детската градина и началното училище по домашен бит и техника“, могат да провеждат научните си изследвания – в над 46 базови на ФНОИ институции – над 15 начални

училища и 15 детски градини, както и в 16-те базови училища и центрове за личностна подкрепа за деца със специални образователни потребности.

По 1.1.4. При обучението на докторантите в докторската програма „Методика на обучението в детската градина и началното училище по домашен бит и техника“ се прилагат правила за осигуряване на академична свобода, предотвратяване и недопускане на дискриминация, измами и плагиатство. От 2016 г. в СУ „Св. Климент Охридски“ действа „Етичен кодекс на академичната общност на СУ „Св. Климент Охридски“ (АС – Протокол № 5 от 2 март 2016 г.) Той е публикуван на интернет страницата на СУ. Редът за констатиране и санкциониране на случаи на преписване от студенти, докторанти или преподаватели е регламентиран в Правилник за устройството и дейността на СУ (приет 2019 г., последна актуализация през 2021). В СУ има приета процедура за проверка на оригиналността чрез използване на интегрирана в средата за електронно обучение приставка на специализирана система за засичане на плагиатство.

Във връзка с предотвратяване и недопускане на плагиатство и изпитни измами в СУ функционират софтуерни продукти, с които се проверяват представените от студентите и докторантите писмени разработки. Поддържат се електронни архиви на дисертационните трудове и дипломните работи, защитени във ФНОИ, които се използват като база за сравнение при проверката за оригиналността и автентичността на представяните нови такива.

Процедурите за работа по сигнали и жалби на студенти и докторанти са конкретизирани в „Правилник за разглеждане на сигнали и жалби на студенти и докторанти в СУ „Св. Климент Охридски“ (Решение на АС на СУ - Протокол №13/12.07.2017). В СУ има учредена позиция Университетски обществен застъпник (Академичен омбудсман), който има функции да осигурява специализирана подкрепа на студенти, докторанти и преподавателите. *За периода на акредитацията не са констатирани форми на измами и плагиатство от докторанти, обучаващи се в докторска програма „Методика на обучението в детската градина и началното училище по домашен бит и техника“.*

Констатации за изпълнение на критерий 1.1:

В СУ функционира система за управление на качеството в съответствие с нормативните документи на национално и университетско равнище, вкл. по докторската програма. Обучението на докторантите съответства на съвременните научни изследвания. Докторантите от ДП имат достъп до необходимата информация, свързана с тяхното обучение, осъществява се целенасочена дейност по отношение стимулирането на научните им изследвания в контекста на разработваната проблематика.

Прилагат се правилата на етичен кодекс за осигуряване на академично единство. Приети и оповестени са правила и процедури за предотвратяване и санкциониране на изпитни измами и плагиатство. За акредитирания период няма регистрирани сигнали за опити за дискриминация и за други нарушения на университетската етика от обучаваните докторанти в ДП.

ЕГ установи, че в представената документация няма приложена конкретна информация за резултатите от анкетните проучвания на докторанти за наблюдаваната ДП. За оценявания период е посочен един потребител, който е изразил мнение относно актуалност и значимост на докторските програми на ФНОИ, но няма конкретни данни какво е неговото отношение към конкретната докторска програма.

Стандарт 2 „Разработване и одобряване на програмите“ и съществуващите му критерии, а именно:

Критерий 2.1. „Висшето училище изгражда и прилага процедури за разработване, одобряване, наблюдение и обновяване на докторските програми при съдействието на високо квалифицирани учени, представители на промишлеността и други заинтересовани страни“

По 2.1.1. ДП по „Методика на обучението в детската градина и началното училище по домашен бит и техника“ е разработена съобразно мисията и целите на професионалното направление „Педагогика на обучението по... в СУ „Св. Климент Охридски“, свързани с

образователната политика, мисията, визията целите и задачите на висшето училище. ДП е насочена към проучване на актуални проблеми на обучението по домашен бит и техника/техника и технологии в детската градина и началното училище и има ясно определени очаквани резултати. Тя има за цел да подготви квалифицирани специалисти за образованието, както и за различни сфери на обществения живот. Установи се, че голям процент докторанти във ФНОИ по 1.3. Педагогика на обучението по... са учители, които са ориентирани както професионално, така и към пазара на труда. Техните очаквания са за задълбочаване и обогатяване на квалификацията си, което ги стимулира да се включат в докторски програми на ФНОИ. Това се отнася и за акредитираната докторска програма.

По 2.1.2. Разработената в СУ „Св. Климент Охридски” документация е в съответствие с изискванията на националната и институционалната нормативна уредба - ЗВО, ЗРАСРБ и Правилника за неговото прилагане, както и са регламентирани в чл. 159 на ПУДСУ и детайлизирани в Глава пета на Правилника за образователните дейности в СУ, Правилник за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Кл. Охридски“ (посл. актуализация -26.05.2021 г.)

В СУ има утвърдена Общоуниверситетска процедура за разработване, утвърждаване и прекратяване на учебни планове, на програми за обучение. Тя определя: структурата на учебните планове в отделните професионални направления и съответно в конкретните докторски програми; наименованията и съдържанието на учебните дисциплини – задължителни, избираеми и факултативни, включени в учебния план от учебната програма в съответното професионално направление; общия брой кредити и разпределението на учебните кредити в учебните планове за задължителните и избираемите дисциплини, необходими за успешно дипломиране; съотношението между часовете, предвидени за лекции и за практически занятия (в случая с докторските програми – учебна, научноизследователска и педагогическа дейност); структурата на академичната година по семестри, седмици.

Учебната документация на докторската програма „Методика на обучението в детската градина и началното училище по домашен бит и техника“ е разработена в съответствие с утвърдените университетски стандарти. В представената информация за акредитацията е посочено, че при изготвянето на учебната документация на ДП е търсено мнението на докторанти, представители на потребители на кадри, специалисти. Мнението на потребителите се установява чрез утвърдени форми на обратна връзка с тях: преки контакти с директори и учители, косвено чрез мнението на обучавани докторанти, които вече работят по специалността; чрез разработване на дисертационни проекти във връзка с професионалните им ангажименти. Мненията на докторантите се отчитат при подготовката на учебната документация, тъй като те участват при нейната разработка заедно с научните си ръководители и в нея се отразяват техните научни интереси. Разработването на учебната документация по докторската програма се осъществява от хабилитираните преподаватели от катедрите и съответните научните ръководители. Учебната документация периодично се подлага на анализ и се правят предложения за актуализиране. За ДП „Методика на обучението в детската градина и началното училище по домашен бит и техника“ липсват конкретни данни.

По 2.1.3. Учебната документация на докторската програма „Методика на обучението в детската градина и началното училище по домашен бит и техника“ включва: квалификационна характеристика, учебен план на докторската програма, индивидуален учебен план, учебни програми, заповеди, протоколи и др.

Квалификационната характеристика е обща за ПН 1.3. ЕГ установи, че няма конкретна квалификационна характеристика за ДП „Методика на обучението в детската градина и началното училище по домашен бит и техника“, която да разкрива спецификата ѝ.

Констатира се, че учебният план на ДП „Методика на обучението в детската градина и началното училище по домашен бит и техника“ отговаря на Общоуниверситетска процедура за разработване, утвърждаване и прекратяване на учебни планове в СУ. Съгласно чл. 41 от Закона за висшето образование и чл. 158 от ПУДСУ - Правилник за устройството и дейността

на СУ, посл. актуализация в сила от 05 декември 2019 г.). В учебния план на докторската програма при структурирането на дейностите са обособени 3 области: I. Учебна дейност (60 кредита); II. Научноизследователска дейност (117 кредита, в зависимост от изпълнявани дейности); III. Педагогическа дейност (от 3 до 9 кредита). Учебният план позволява докторантите да посещават и други курсове, да им се признават периоди на обучение и изпити в чуждестранни университети (мобилност по програма Еразъм+ или проектни договори, самостоятелни контакти на докторанта и научния ръководител). *Учебната дейност (включваща задължителни учебни дисциплини, задължителноизбираеми и избираеми учебни дисциплини). Лисват факултативни учебни дисциплини.* За редовна и задочна форма на обучение *задължителните дисциплини са 2 (1 за докторантски минимум по специалността и 1 за докторантски минимум по чужд език – общо 60 кредита).* През първата и втората година докторантът следва да посещава най-малко 4 лекционни курса, разпределени по видове по следния начин: *два задължителноизбираеми курса (формиращи академични знания и компетентности - в изследваната конкретна сфера – 30 кредита) и два избираеми курса от различен тип: 1. Курсове, формиращи специфични изследователски знания и компетенции; 2. Курсове по научното направление на докторантурата (свързан с научното съдържание на дисертационния труд); 3. Курсове по научното направление на докторантурата (свързан с научното съдържание на дисертационния труд)*“, като за успешно изпълнени дейности и положен изпит по всеки от тях се присъждат по 5 кредита. В учебния план за самостоятелна форма на обучение в ОНС „доктор“ по ПН 1.3. Педагогика на обучението по... е заложен по-малък брой на лекционните курсове, които докторантът е необходимо да посети и да положи изпит по тях: един докторантски курс от задължителните курсове (докторантски минимум) и най-малко един от задължително избираемите курсове през целия период на обучение. Сборът от ECTS кредити, получени в края на обучението е не по-малък от 180 при редовна и самостоятелна форма на обучение.

Обучението в ОНС „доктор“ във ФНОИ се осъществява в редовна, задочна и самостоятелна форма на обучение Установи се, че учебният план за обучение в ОНС „доктор“ по ПН 1.3. Педагогика на обучението по... – Методика на обучението в детската градина и началното училище по домашен бит и техника“ (редовна и задочна форма на обучение, както и този за самостоятелна форма) са утвърдени с Решение на Факултетния съвет на ФНПП № 6 от 30.06.2015 г. и на Академически съвет с Протокол № 2 от 16.12.2015 г.

Ежегодно на сайта на ФНОИ се обявяват и обновяват задължителните и избираемите курсове, които се предлагат на докторантите в процеса на обучение, които могат да бъдат включени в индивидуалния план за работа на всеки докторант. Насочени към спецификата на обучението по домашен бит и техника/технологии и предприемачество в началното училище са 2 курса на доц. д-р Николай Цанев (ИКТ в изследователската работа по технологии и предприемачество – избираема учебна дисциплина; Дидактически технологии в технологичното обучение (Технологии и предприемачество) – задължителна учебна дисциплина и 2 курса са на доц. Витанов (Моделни и варианти на експериментални и преобразуващи педагогически изследвания в частните дидактики - задължителна дисциплина; Проучване и анализ на добри педагогически практики – избираема дисциплина). Според установените стандарти в СУ набора от избираеми докторантски курсове динамично се обновява с цел поддържане на актуален образователен процес и устойчиво постигане на поставените образователни и научни цели и задачи в докторската програма.

ЕГ установи, че по-голяма част от предлаганите задължителноизбираеми дисциплини са в сферата на методология на провеждане на педагогическо изследване, методически насоки за провеждане дисертационно изследване и структуриране на научен текст – стилови особености, представяне на резултати в публикации и на научни форуми. Избираемите докторантски курсове предлагат широка палитра от специфични дисциплини, подпомагащи обучението на докторантите в конкретни тематични области на научното изследователско поле по темата на дисертационния труд. Посещението и оценките от задължителните и

избираемите докторантски курсове се удостоверяват с протокол, издаван от инспектор докторанти към ФНОИ или от съответното звено, където се извършва обучението. Протоколът се представя на инспектора, отговарящ за докторантите в рамките на 10 работни дни след полагане на изпита.

За компонент педагогическа дейност е предвидено на докторантите да се възлага преподавателска дейност 45 часа годишно без заплащане и до 120 часа с заплащане на възнаграждение за часовете над 45.

Индивидуалните планове на докторантите в ДП „Методика на обучението в детската градина и началното училище по домашен бит и техника“ са разработени на основата на учебния план на ДП. Съгласно изискването на чл.15, ал.3 от Правилника за прилагане на Закона за развитието на академическия състав в Република България и чл. 22(2) *Индивидуалният план включва общ учебен план и работен план по години.* Индивидуалният план се разработва от научния ръководител и докторанта, в съответствие със спецификата на темата на дисертацията. От месец април 2021г. във ФНОИ е приета актуализирана бланка за индивидуален учебен план на докторантите, отразяваща промените в Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“ (Приет с решение на АС на 31 октомври 2018 г., с последна актуализация от 26 май 2021 г.). Тя е в пълно съответствие с общия учебен план на докторската програма и с ясно планиране на броя на кредитите и подробни инструкции за улеснение на научните ръководители и докторантите. ЕГ установи, че документацията на докторантите се разработва, утвърждава и контролира, съобразно приетите стандарти на СУ и изисквания на ФНОИ и катедрите.

Учебните програми съответстват на поставените образователна мисия, цели и задачи на професионалното направление и докторската програма. Те са изработени по общоуниверситетски модел, който съдържа следните реквизити: форми на обучение и хорариум на аудиторната и извънаудиторна заетост на студентите със съответните кредити; формиране на оценката по дисциплината, представено като процентно съотношение на използването форми и методи за проверка и оценка; анотация на учебната дисциплина; предварителни изисквания; очаквани резултати; учебно съдържание със съответните теми и хорариуми; конспект; библиография, включваща основна и допълнителна литература; автор и дата. Учебните програми се обсъждат в катедрите, които осъществяват обучението по съответната дисциплина и се приемат от Факултетния съвет по предложение на катедрите. От представената допълнителна информация става ясно, че по-голямата част от учебните програми са актуализирани през последните години във връзка с промените в нормативната документация на МОН (Закон за предучилищното и училищното образование, Наредба №5 за предучилищното образование и др.)

В представената информация се посочва, че броят на докторантите, участващи в изготвянето на учебната документация общо, на факултетско ниво е 2 докторанти, но не са посочени докторанти от акредитираната докторска програма.

В Доклада-самооценка е посочен един потребител с изразено отношение към докторски програми на Факултета, но няма налична информация за негова ангажираност към оценяваната докторска програма. Макар, че няма отбелязани конкретни данни, в изложението многократно се отбелязва, че потребители на кадри и експерти от образованието, както и специалисти от други сфери са ангажирани в този процес.

По 2.1.4. В Доклада-самооценка на ДП е отбелязано, че *се прави анализ на: възможните работни места, изводи от разговори с потенциални работодатели и от заключенията на национални и международни проучвания относно развитието на науката и пазара на труда.* Посочва се, че катедрите и преподавателите познават и ползват национални проучвания относно развитието на науката и пазара на труда, че осъществяват взаимодействия с представители на научни, образователни и управленски звена. Провеждат се периодични разговори относно необходимостта от подготовката на докторанти, както и възможности за включването им в различни практически дейности (предимно в учебни заведения).

Обучаващото звено поддържа контакти с потенциални потребители и заинтересовани от обучението на докторантите социални субекти като: национални управленски институции – МОН, звена за регионално управление на образованието; училища, професионални организации, асоциации и организации, научни списания, издателства, електронни издания.

По 2.1.5. От представената документация ЕГ установи, че ДП „Методика на обучението в детската градина и началното училище по домашен бит и техника“ във ФНОИ е конкурентоспособна и функционира паралелно с аналогични акредитирани в другите ВУ в България 4 докторски програми: ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“; Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“; Шуменски университет „Епископ Константин Преславски“; Югозападен университет „Неофит Рилски“. *Специфика на акредитираната ДП в сравнение с другите е, че само в нея е поставен акцент към Методиката на обучението по домашен бит и техника за двата образователни периода – детска градина и начално училище, с обхват на обучаваните от 3 до 11-годишна възраст.* Предлаганата промяна на наименованието на докторската програма като „Методика на обучението в детската градина и началното училище по техника и технологии“ ще ориентира в съдържателен план подготовката на докторантите към методиката на обучението по техника и технологии.

От представената документация на ЕГ се установи, че информация за докторски програми в областта на иновациите в обучението по техника, технологии в чужди университети от ЕС се получава чрез съвместното участие на членове на академичните звена и докторанти в изследователски европейски проекти, чрез контакти с колеги от други ВУ, които са осъществявани при съвместни участия в научни журита, акредитационни процедури, проекти, редакционни колегии и редакционни съвети на издания, съвместни научни разработки и научни форуми. Но не е направен конкретен анализ със сходни докторски програми в ЕС или други страни извън него.

Преподавателите познават сходните ДП предимно чрез контакти с колеги от други ВУ, които са осъществявани при съвместни участия в научни журита, акредитационни процедури, проекти, редакционни колегии и редакционни съвети на издания, съвместни научни разработки и научни форуми.

През последните пет години не е реализирана мобилност на докторанти от докторската програма „Методика на обучението в детската градина и началното училище по домашен бит и техника“, въпреки създадените условия и провежданите информационни срещи.

По 2.1.6. Процедурите за наблюдение, контрол и оценка на документацията за прием и обучение на докторантите се осъществяват съобразно действащата нормативна база на СУ „Св. Климент Охридски“: *Правилник за образователни дейности на СУ; Правилник за придобиване на научни степени и академични длъжности и др.* Във ФНОИ се следва Общоуниверситетската процедура за разработване, утвърждаване и прекратяване на учебни планове на програми за обучение в СУ. Процедурата обособява и конкретизира изискванията, свързани с разработването и утвърждаването на учебните планове, на програма за обучение, реда за изменение и допълнение на учебен план и реда за прекратяване на учебен план и програма за обучение. В рамките на управлението на учебния процес на равнище факултет, катедра и специалност във ФНОИ се извършва системно наблюдение, анализ и оценяване на учебната документация и на нейното осъществяване в учебния процес с цел да се поддържа в непрекъснато съответствие с академичните стандарти. Установи се, че обновяването на учебната документация във ФНОИ е документирано в протоколите от заседанията на катедрата и Факултетния съвет. Чрез електронната система на учебната документация се улеснява бързия достъп на докторанти и преподаватели и това спомага за по-добрия контрол от различните административни звена в Университета. Въз основа на допълнително изискана информация (протоколи от заседания на ФНОИ с решения, свързани с обучението в докторантура - прием, обсъждане темите на дисертационните изследвания, приемане на тримесечни отчети и годишни атестации на докторантите, промени във формите на обучение

и др.) се установи, че е осъществяван контрол и оценка на документацията, свързана с докторската програма.

Констатации за изпълнение на критерий 2.1:

В СУ съществуват организация и стандарти за разработването, одобрението и прилагането на учебната документация. Разработени са процедури за наблюдение, контрол и оценка на състоянието на документацията, свързана с докторските програми. ДП е представена в документацията, съответстваща на стандарта на ВУ, която включва: квалификационна характеристика, общ учебен план, индивидуален учебен план и учебни програми. *Квалификационната характеристика е обща за всички програми от ПН 1.3. ЕГ установи, че липсва конкретна квалификационна характеристика за ДП, която да разкрива спецификата ѝ. Учебните дисциплини, по които се обучават докторантите от ДП, са задължителни, задължителноизбираеми и избираеми. ЕГ установи, че учебният план за обучение в ОНС „доктор“ по ПН 1.3. Педагогика на обучението по... Методика на обучението в детската градина и началното училище по домашен бит и техника“ за всички форми на обучение е утвърден с Решение на Факултетния съвет на ФНПП № 6 от 30.06.2015 г., т.е. не е направена актуализация за периода на акредитация. Липсва конкретна информация за докторанти от ДП, участвали в изготвянето на учебната документация на ДП. ДП е сравнима с аналогични програми на други ВУ в България и в международен план, но липсва конкретен анализ със сходни докторски програми в ЕУ или извън ЕУ. Не е реализирана мобилност на докторанти от ДП по МОБТ.*

Стандарт 3 „Обучение, преподаване и оценяване, ориентирани към студентите“ и съответстващите му критерии, а именно:

Критерий 3.1. „Съществува система от правила и дейности, свързани със стимулиране на мотивацията и активната позиция на докторантите в процеса на обучението и провеждането на научни изследвания, както и подготовката на дисертационния труд“

По 3.1.1. В процеса на обучението на докторантите и в хода на всички етапи от докторантурата, с превес на изследователски задачи (в теоретичен и практически аспект), се създават оптимални условия за повишаване равнището на мотивацията, самоанализа и ангажираността на студента в процеса на обучение. В процеса на обучението на студентите в ДП се използват разнообразни методи, което дава възможност за активно, самостоятелно и творческо участие в учебната, изследователската дейност, както и при презентирането на резултатите от цялостната им работа. При подготовката на докторантите се използват разнообразни съвременни образователни форми и методи, които са свързани с усвояването и развиването на общи и специализирани професионални знания, умения и компетентности. Надграждането на теоретико-емпиричната подготовка на докторантите се осъществява чрез докторантското училище. Във функциониращия в СУ Докторантски център се предлага информация в помощ на докторантите, свързана с проекти и други възможности за творчески изяви. На докторантите са осигурени възможности за докторантска мобилност, като се стимулира разширяване на сътрудничеството с други университети и образователни институции.

В сайта на ФНОИ е създадена рубрика „Докторантско училище“, в която се публикува информация за всичко, свързано с докторантите и тяхното обучение. Информацията за предлаганите курсове и програми в Докторантското училище се актуализира перманентно и се публикува на страницата „Докторантско училище“ на факултета. Това позволява всеки докторант да има избор и чрез подаване на заявление да бъде включен в курсовете, които той сам е избрал. Във Факултета редовно се организират и докторантски четения, на които се дава възможност за обмен на опит с други докторанти и колеги, както и за разпространение на научните резултати от проведените изследвания.

По 3.1.2. Обучението на докторантите се осъществява в индивидуални и колективни форми при перманентен контрол от страна на научния ръководител, ръководителя на катедра и първичното звено за съблюдаване на индивидуалния план. Броят на докторантите участвали

в индивидуална форма на обучение е 4. Броят на докторантите включени във колективни форми на обучение е 4. Към най-често използваните *индивидуални форми на учебна работа* се отнасят: провеждани системно и отчитани периодично в тримесечните и годишните отчети, според планираните дейности в индивидуалните планове, в зависимост от необходимостта са проведени отделни консултации със специалисти от сферата на съответната научна област, както и индивидуални консултации с преподаватели от Факултета и университета. Колективните минималният брой отговаря на посещенията от докторантите задължителни и избираеми дисциплини (не по-малко 16 за четиримата). Към *колективните форми на учебна работа* се отнасят: задължителни и допълнителни учебни дисциплини, докторантски училища, семинари, научни дискусии и представяне на достиженията на докторанта на вътрешноуниверситетски, национални и международни научни форуми.

В докторска програма „Методика на обучението в детската градина и началното училище по домашен бит и техника“ в акредитирания период (2017- март 2022 г.) се обучават четирима докторанти – четирима в редовна докторантура (Магданела Делинешева, Елка Вълчева, Магдалена Райкова, Светослава Соколова – последните трима са защитили). Научният ръководител осъществява контрол при изпълнение на дейностите, заложен в индивидуалните планове на докторантите и своевременно докладва пред членовете на катедрата при провеждане на регулярните катедрени съвети. За изтеклия период на акредитация научните ръководители са осъществили контрол за съблюдаване на индивидуалните планове на докторантите, за което доказателство са предоставените отчети на докторантите. Всички тримесечни отчети и годишни атестации се съхраняват в личната документация на всеки докторант и може да се видят в катедрата и отдела за работа с докторанти при инсп. Петя Русева.

По 3.1.3. В хода на изпълнението на докторската програма се преминава през всички основни етапи в подготовка на един дисертационен труд като периодично докторантите споделят пред Катедрения съвет резултатите от изследователската си дейност.

Научноизследователска дейност на докторантите за периода е отразена в: работа по дисертационния труд – 4 докторанти, реализиращи дейността си съобразно индивидуалния план: от тях 3 са защитили; 1 в редовна форма на обучение. Няма докторанти, изоставящи поради различни причини. *Докторантите имат 11 публикации. От тях 5 са публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация. Те участват в общо 3 международни и 4 национални научни форума, както имат и 9 участия в проектна дейност (8 участия на докторанти в 3 университетски проекта) и 1 участие в национален проект „Твоят час“. Докторантите имат и 10 участия в авторски колективи на учебници и 6 други публикации (Книга за учителя по... и др.). Участията им в научни форуми са 11– 5 национални и 6 международни.*

Докторантите в акредитираната докторска програма „Методика на обучението в детската градина и началното училище по домашен бит и техника“ Магданела Делинешева, Светослава Соколова и Елка Вълчева две поредни години провеждат практически упражнения на студентите от специалностите ПНУП и НУПЧЕ, редовна форма на обучение в ОКС бакалавър по дисциплината при хоспитирането; участват дейността на факултета и катедрата.

За изтеклия период на акредитация всяка година от периода на докторантурата се прави годишна атестация.

По 3.1.4. Всички срокове и процедури по организацията и контрола на обучението на докторанти в СУ „Св. Климент Охридски“ се определят в Правилник за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“ (ПУРПНСЗАДСУ). Методите за оценяване на постиженията на докторантите във ФНОИ са оповестени в него. Оценяването на качеството на подготовката на докторанта се осъществява от катедрения съвет и се реализира и при представяне на индивидуалните им отчети при спазване на предварително уточнените параметри, заложен в индивидуалните планове на докторантите.

Формите за контрол и оценка на изпълнение на индивидуалния план са: писмени тримесечни отчети, годишен отчет, писмено мнение и атестация; Портфолио на докторанта: Защита на резултати от изследването; Текуща оценка (представяне в катедрата на завършен етап от работата по дисертационния труд); Предварително обсъждане (апробация на дисертационния труд) в научното звено.

Постиженията на докторантите, свързани с научноизследователската им дейност се отчитат и оценяват чрез тримесечните (за редовните докторанти) и годишните отчети, съобразно горепосочения Правилник. Научният ръководител предлага оценка за работата на докторанта, а катедреният съвет я обсъжда и предлага за утвърждаване на ФС. Научният ръководител и Катедреният съвет формулират препоръки за бъдещата работа на докторанта.

Процедурата по атестация и критериите за оценка са регламентирани в Правилник за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“.

По 3.1.5. За защита правата и интересите на докторантите в СУ „Св. Климент Охридски“ съществува Правилник за разглеждане на сигнали и жалби от студенти и докторанти в СУ „Св. Климент Охридски“, приет с решение на АС от 12.07.2017 г., наличен на уебстраницата на Университета. В СУ „Св. Климент Охридски“ е създадена и функционира Комисия по етика. В СУ „Св. Климент Охридски“ има омбудсман, към който могат да се подават сигнали и жалби на докторанти. Те могат да бъдат разглеждани и от катедрения съвет и от факултетния съвет на ФНОИ при СУ „Св. Климент Охридски“. За периода на акредитация 2017 - март 2022 г. не са постъпили жалби от докторанти по ДП „Методика на обучението в детската градина и началното училище по домашен бит и техника“.

Констатации за изпълнение на критерий 3.1:

В СУ има условия и утвърдени добри практики в обучението на студентите. Съществува система от правила и дейности, които са предпоставка за повишаване на мотивацията на обучаваните докторанти и за проява на активност в процеса на обучение, в научноизследователската дейност и при разработването на дисертационния труд. Подготовката на докторантите от ДП „Методика на обучението в детската градина и началното училище по домашен бит и техника“ се реализира чрез съвременни образователни форми и методи в три направления – общотеоретично, специализиращо и практико-приложно. Подготовката се осъществява съобразно националното законодателство и университетската правна рамка. При обучението на докторанти от ДП се прилагат съвременни методи и организационни форми, с опора върху съвременните научни постижения. Прилагат се разнообразни индивидуални и колективни форми на обучение и контрол при изпълнението на дейностите от индивидуалния учебен план. Съществуват ясни и публично оповестени правила за защита на правата и интересите на обучаващите се и за разглеждане на жалби от докторанти. За периода на акредитация не са постъпили жалби от докторанти от ДП.

Стандарт 4 „Прием, развитие, признаване и дипломиране на студентите“ и съответстващите му критерии, а именно:

Критерий 4.1. „Изградени са структури и са разработени вътрешнонормативни документи (правилници, разпоредби, инструкции) за функционирането на системата – от приема на докторантите включително до и след тяхната професионална реализация.“

По 4.1.1. Във ФНОИ при СУ „Св. Климент Охридски“, в който са катедрите „Начална училищна педагогика“ и „Предучилищна и медийна педагогика“, е създадена организация по привличане и прием на български и чуждестранни докторанти, като дейностите са регламентирани в университетската нормативна база. Достъпът, процедурите и критериите за прием на докторанти във ФНОИ при СУ са отразени в сайта на учебното заведение. За привличане, прием и адаптиране на чуждестранни докторанти във ФНОИ при СУ „Св. Климент Охридски“ е налице версия на английски език на основна информация в интернет

страницата на университета. Налице са условия за облекчен достъп на кандидат-студенти и обучение на докторанти в неравностойно положение.

ФНОИ към СУ „Св. Климент Охридски“ поддържа модерна информационна система, като официалният сайт на университета съдържа лесно достъпна и достатъчна по количество информация във всички налични рубрики, с което подпомага информираността на докторантите.

Цялостната система за ориентация, селекция и прием на докторанти във ФНОИ при СУ „Св. Климент Охридски“ се вписва в действащата нормативна уредба, а програмата за оценка и управление на качеството на докторантската подготовка съдейства за ефективното ръководство на целия процес по приемане и обучение на тези кадри.

По 4.1.2. ФНОИ при СУ създава възможност за активно участие на докторантите в проектно ориентирани дейности под научното ръководство на хабилитирани преподаватели. Проектната дейност се осъществява в съответствие със Стратегията за развитие на човешките ресурси в науката в Софийския университет „Св. Климент Охридски“. В него са създадени стимули и механизми за включване на докторанти и студенти в научноизследователската дейност на обучаващото звено.

ЕГ установи, че през акредитирания период докторантите участват общо в 4 проекта (8 участия на докторанти в 3 университетски проекта) и 1 участие в национален проект „Твоят час“.

По 4.1.3. ФНОИ към СУ „Св. Климент Охридски“ осигурява възможности и подкрепа на докторантите за участие в национални и международни научни форуми и за обучение в чуждестранни висши училища чрез програмата за академичен обмен „Еразъм +“. Отдел "Международно сътрудничество" развива и координира международните отношения и дейността на университета. Отделът действа и като Еразъм офис на централно университетско ниво. На интернет страницата на университета е публикувана и Еразъм харта на СУ 2021-2027 г. Във ВУ са утвърдени и се прилагат правила за академичното признаване на периоди на обучение и практика в чужбина вследствие на осъществена мобилност при прилагане принципите на Университетската харта „Еразъм+“. Международното и вътрешното сътрудничество на университета се осъществява по преки двустранни договори и по международните ангажименти на университета, по програма „Еразъм+“ и по други европейски програми. Правото на участие в студентска мобилност се урежда в съответния правилник на СУ „Св. Климент Охридски“. С решение на Академичния съвет от 30 юни 2021 г. е приета Стратегия за развитие на човешките ресурси в науката и иновациите в СУ „Св. Климент Охридски“ за периода 2021-2030 г.. В част от работата по нея, в университета е създаден и функционира EURAXESS Център за мобилност и кариерно развитие на изследователите. Съществува ясна процедура по кандидатстване, селекция и признаване на академични кредити след осъществена мобилност в чужбина.

Докторантите в ДП имат възможност да реализират мобилност по 22 сключени договори и да участват в международна дейност по преки двустранни договори на ниво университет. През периода на акредитация няма докторанти, които са реализирали входяща мобилност с цел обучение по програма Еразъм+ и такива по договор за двустранно сътрудничество. В същия период няма докторанти от докторската програма, които са реализирали изходяща мобилност с цел обучение и няма докторанти с изходяща мобилности с цел практика по Програма Еразъм+. С оглед активизиране на докторантите за осъществяване на изходяща мобилност е проведена една информационна среща - Факултетна информационна среща студентска и докторантска мобилност с цел обучение по програма ЕРАЗЪМ+ на 27 февруари 2020 г.

Докторантите по ДП имат участия в 3 международни и 4 национални научни форума. Резултатите от участието на докторанти в международния обмен, проектната и научноизследователска дейност се публикува в различни научни издания.

По 4.1.4. Във ФНОИ към СУ „Св. Климент Охридски“ е създадена административна система за регистриране хода на докторантурата и реализацията на завършилите докторанти.

Университетът поддържа и съхранява собствена база данни за докторантите чрез своя отдел „Докторанти“. На всеки зачислен докторант в отдела се разкрива лично дело, в което се прилагат материалите и документите, отнасящи се до приема, статуса, положените изпити, работата на докторанта, подготовката на дисертационния труд и др. В катедра „Начална училищна педагогика“ се съхранява се събират периодичните (тримесечни отчети), годишните атестации, индивидуалните планове и друга текуща документация. За административното обслужване на докторантите в съответната катедра отговаря щатен инспектор. За административното обслужване и подготовката на докторантите в съответната катедра отговарят Катедреният съвет и научният ръководител на докторанта, което е индикатор за добър контрол върху подготовката на докторантите.

През периода 2017 – март 2022 г. по ДП са обучавани общо 4 докторанти. От тях няма докторанти в задочна и самостоятелна форма на обучение. От обучаваните редовни докторанти 3 са защитили и са получили ОНС „доктор“. Отчислен с право на защита е 1 докторант. През текущата година катедра „Начална училищна педагогика“ е обявила 2 конкурса за докторанти в докторската програма и са зачислени 1 в редовна и 1 в задочна форма на обучение.

В хода на обучението докторантите се анкетира с цел установяване доколко обучението отговаря на техните очаквания и на изискванията за качество. Анкетирането на докторантите се реализира онлайн от ВУ в края на всяка проведена дисциплина (задължителна или избираема). Допитването до тяхното мнение става чрез попълване на анкетна карта. За периода на акредитация се установи, че с докторантите от докторските програми на факултета два пъти годишно са проведени общо 12 анкети. Обратна връзка с обучаваните докторанти от ДП е получена и посредством участието им в КС и в перманентна комуникация с научния ръководител.

Информация за реализацията на завършилите докторанти се събира и анализира чрез научните ръководители. Има Алумни клуб на сайта на СУ „Св. Климент Охридски“. Кариерното развитие на защитилите докторанти в акредитираната програма е следното: Магданела Делинешева- Председател на Фондация „Образование 5.0“; Светослава Соколова - помощник-директор на 112 СУ „Стоян Заимов“, София; Елка Вълчева - старши учител и Магдалена Райкова - старши учител.

Констатации за изпълнение на критерий 4.1:

В СУ „Св. Климент Охридски“ са налице нормативна рамка (системата включва национално законодателство и университетска нормативна уредба), процедури и практики, осигуряващи реализирането на всички етапи на „жизнения цикъл“ на докторанта. Факултетът създава реална възможност за активно участие на докторантите в проектна дейност, в национални и международни научни форуми, както и за обучение в чуждестранни висши училища чрез програмата за академичен обмен „Еразъм +“. Въпреки това няма реализирана мобилност на докторантите от ДП.

В периода 2017 – март 2022 г. по ДП „Методика на обучението в детската градина и началното училище по домашен бит и техника“ са обучавани общо 4 докторанти, всички в редовна форма на обучение. През текущата година са обявени 2 конкурса за докторанти по ДП.

Стандарт 5 „Преподавателски състав“ и съответстващите му критерии, а именно:

Критерий 5.1. „Висшето училище има разработена политика за осигуряване на качествен академичен състав, за подготовка на докторанти, която е част от стратегията за развитие на институцията“

По 5.1.1. В СУ „Св. Климент Охридски“ съществува политика, както и конкретни и прозрачни процедури, свързани с осигуряване на качествен академичен състав за подготовка на докторанти в докторската програма „Методика на обучението в детската градина и началното училище по техника и технологии“. В СУ е приет Правилник за атестиране на членовете на академичния състав от ФНОИ. В последното обновяване на Наръчника по

качеството, прието с решение на АС, Протокол № 16 от 29.09.2021 г., ВУ прие Правила за атестиране на изследователите .

Подготовката на докторантите в ДП „Методика на обучението в детската градина и началното училище по домашен бит и техника“ във ФНОИ се осъществява от 16 хабилитирани преподаватели на ОТД.

В обучаващото звено – катедра „Начална училищна педагогика“ и катедра „Предучилищна и медийна педагогика“ през акредитирания период 2017 – март 2022 г. през различните академични години са работили различен брой хабилитирани преподаватели: 2016/17 г. – 18; 2017/18 г. - 17; 2018/19 г. – 17; 2019/20 г. - 17 и 2020/2021 г. – 16. **Към февруари 2022 г. са работили общо 16 хабилитирани преподаватели, от които 7 по ПН 1.3. Педагогика на обучението по... и 9 по ПН 1.2. Педагогика.**

ЕГ установи, че към настоящия момент на ОТД в катедра „Начална училищна педагогика“ са 6 хабилитирани преподаватели с квалификация в областта на ДП – доценти, чиято квалификация е в ПН 1.3. Педагогика на обучението по... От тях двама доценти, чиято квалификация е в ПН 1.3. Педагогика на обучението по... Методика на обучението по отрасли и видове науки - домашен бит и техника в началното училище. В катедра „Предучилищна и медийна педагогика“ 1 професор е с квалификация в областта на ДП. Има нехабилитираните членове на академичния състав от двете катедри с образователна и научна степен „доктор“, чиято квалификация е в областта на докторската програма. Броят им съответно е 7. Данните показват, че е осигурен изискваният нормативен минимум от преподаватели на основен трудов договор към ФНОИ при СУ, които осигуряват преподаването на учебните дисциплини в задължителния и избираемия блок.

По 5.1.2. Прегледът на квалификационния профил на преподавателския състав в катедра „Начална училищна педагогика“ и катедра „Предучилищна и медийна педагогика“ показва, че е налице подходяща професионална среда за подготовка в областта на докторската програма. Научноизследователската активност на преподавателския състав (хабилитирани и нехабилитирани преподаватели) е с ориентираност към публикации в областта на ДП „Методика на обучението в детската градина и началното училище по домашен бит и техника“. През изминалия период всички преподаватели от обучаващото звено катедра „Начална училищна педагогика“ и „Предучилищна и медийна педагогика“ са участвали в 125 научни форуми. От тях 76 са национални и международни- 49.

Преподавателите, квалифицирани в областта на докторската програма имат общо 8 участия в научни форуми, от които – 4 с национално участие и 4 с международно участие. Прегледът на тематиката на публикациите (80) на преподавателите с квалификация в областта на докторската програма през изминалия период потвърждава съдържателната им насоченост върху проблематиката на ДП „Методика на обучението в детската градина и началното училище по домашен бит и техника“, включително и върху теоретичната и практическата подготовка на докторантите.

Данните за публикационната активност на преподавателите на ОТД в обучаващото звено катедра „Начална училищна педагогика“ и катедра „Предучилищна и медийна педагогика“ са следните: **общ брой публикации за акредитирания период 2017- март 2022 г. – 767**, от които 35 монографии; студии – 44; статии, доклади и др. публикации – 321; учебници и учебни помагала – 348; други публикации – 19; общ брой публикации в реферирани, индексирани и с импакт фактор/ранг издания – 96, от които 68 у нас и 28 в чужбина. **Относителният дял на публикациите на преподавателите в обучаващото звено в реферирани научни списания и сборници през последните 5 години спрямо общия брой е 64 (7,9%).** **Относителният дял на публикациите с импакт фактор и/или импакт ранг на преподавателите в обучаващото звено на ОТД спрямо общия брой на публикациите 43 (5,3%).** Броят цитирания в реферирани научни списания и сборници на 1 преподавател в обучаващото звено катедра „Начална училищна педагогика“ и катедра „Предучилищна и медийна педагогика“ на ОТД, през последните 5 г. е 0,8 %, респективно за: 2017 г. – 0,3 %; 2018 г. – 0,6 %; 2019 г. – 0,6 %; 2020 г. – 1, 7 %; 2021 г. – 1, 5 %; 2022 г. – 0, 03 %.

Данните за публикационната активност на преподавателите, квалифицирани в областта на докторската програма „Методика на обучението в детската градина и началното училище по домашен бит и техника“, са следните: **общ брой публикации за акредитирания период 2017 – март 2022 г. е 80** - 7 монографии, 2 студии, 16 статии, 2 доклади, 48 учебници и учебни помагала; общ брой публикации в реферирани, индексирани и с импакт фактор/ранг издания – 5, от които 1 у нас и 4 в чужбина. **Относителният дял на публикациите на преподавателите, квалифицирани в областта на ДП в реферирани научни списания и сборници през последните 5 години спрямо общия брой е 5 (6,25 %).** **Относителният дял на публикациите с импакт фактор и/или импакт ранг на преподавателите, квалифицирани в ДП спрямо общия брой на публикациите 1 (1, 25 %).** Броят цитирания в реферирани научни списания и сборници на 1 преподавател, квалифициран в областта на ДП „Методика на обучението в детската градина и началното училище по домашен бит и техника“ на ОТД, през последните 5 г. е 4, 5. (Таблица № 27)

Професионалната характеристика на преподавателите от катедра „Начална училищна педагогика“ и катедра „Предучилищна и медийна педагогика“, обучаващи докторанти в ДП „Методика на обучението в детската градина и началното училище по домашен бит и техника“, се допълва и от участието им в научноизследователски, образователни и художественотворчески проекти. **Общият брой участия на преподавателите от обучаващото звено в проекти е 98:** съответно в международни проекти - 14 (14,3%); в национални проекти – 37 (37, 8 %) и във вътрешноуниверситетски проекти – 47 (47,9%). *Относителният дял на преподавателите от обучаващото звено, участвали в национални и международни проекти през последните 5 г. е 51 (52 %).*

Преподавателите, квалифицирани в областта на докторската програма „Методика на обучението в детската градина и началното училище по домашен бит и техника“ имат общо 8 участия в проекти, като от тях 4 (42,9%) са в национални проекти и 4 (57, 1 %) - във вътрешноуниверситетски проекти. *Няма участия в международни проекти (0%).* Относителният дял на преподавателите, квалифицирани в областта на докторската програма, участвали в национални проекти през последните 5 г. е 3 (42,9%).

Броят защитили докторанти през последните 5 г. на 1 хабилитиран преподавател, квалифициран в областта на докторската програма „Методика на обучението в детската градина и началното училище по домашен бит и техника“ е 3 и 1 отчислен с право на защита (на 1 преподавател е 2).

Преподавателите от катедра „Начална училищна педагогика“ и катедра „Предучилищна и медийна педагогика“ са обект на атестиране, осъществявано по съответните процедури и критерии на СУ „Св. Климент Охридски“, отразени в Правилник за атестиране на академичния състав във ФНОИ. *За акредитирания период от обучаващото звено са атестирани 8 преподаватели, а на 4-ма преподаватели е прието за атестиране съответното кариерно израстване, т.е. атестации имат общо 12 преподаватели, всички с положителна окончателна оценка.*

По 5.1.3. През оценявания период трима докторанти от ДП успешно са защитили дисертационните си трудове, което е индикатор за качеството на подготовката им в рамките на докторската програма.

Доказателство за квалификацията на академичния състав на обучаващото звено е и експертната и консултантската дейност, която то осъществява. **Преподавателите от двете катедри, обучаващи докторанти в ДП, участват в общо 98 оценъчно-експертни дейности,** като от тях участията в: научни журита са 57, конкурси – 17, комисии към МОН за разглеждане на учебни програми и инструменти за оценяване в училищното образование – 14 и други експертни дейности – 10.

Преподавателите с квалификация в областта на докторската програма са участвали в научни журита, 3 конкурса, 7 комисии към МОН.

Констатации за изпълнение на критерий 5.1:

ФНОИ към СУ „Св. Климент Охридски“ провежда политика на стимулиране на научноизследователската дейност на академичния състав. Качеството на дейността на преподавателския състав се контролира чрез система за атестиране.

Хабилитираните преподаватели (общо 16) на ОТД от обучаващите катедри „Начална училищна педагогика“ и „Предучилищна и медийна педагогика“ са с квалификация и експертиза в областта на докторската програма. Преподавателската им, публикационната, проектната и експертната им активност е почти изцяло в контекста на докторската програма „Методика на обучението в детската градина и началното училище по домашен бит и техника“.

Академичния състав, осигуряващ обучението на докторантите от ДП, е с доказана квалификация. Публикационната активност на преподавателите от обучаващото звено, както и на тези, ангажирани с обучението на докторантите от ДП, е добра. Преподавателите, обезпечавачи обучението в ДП, участват активно и в проектна дейност.

Стандарт 6 „Учебни ресурси и подпомагане на студентите“ и съответстващите му критерии, а именно:

Критерий 6.1. „Висшето училище развива материално-техническа и информационна база, необходима за учебно-преподавателската, научноизследователската, художественотворческата и спортна дейности.“

По 6.1.1. Във ФНОИ при СУ „Св. Кл. Охридски“ е изградена необходимата материално– техническа база за обучение и изследователска дейност на докторантите в съответствие със спецификата на докторската програма. ФНОИ разполага с 45 учебни зали за обучение и с 1219 работни места. Създаден е Докторантски център. Спецификата на педагогическите специалности не изисква наличие на лабораторна площ за работа.

На разположение на докторантите от ДП са всички материално-технически и информационни ресурси на ФНОИ и СУ „Св. Климент Охридски“ – библиотеки, бази данни, кабинета на научния си ръководител и Докторантския център.

СУ „Св. Кл. Охридски“ осигурява достъп на докторантите до информационната система, която включва централната университетската библиотека и 28 филиални библиотеки към факултети, центрове и катедри. Библиотеката осигурява 41 самостоятелни читателски места и има покритие с безжичен интернет.

За докторантите в ДП „Методика на обучението в детската градина и началното училище по техника и технологии“ са осигурени 5 компютърни зали, оборудвани с достатъчен брой компютри. Учебните зали, аудитории и центрове във ФНОИ към СУ са оборудвани с 60 стационарни компютъра и 26 лаптопа, 42 принтера, 5 копирни машини, 23 екрана в учебните зали, 23 проектора и 2 интерактивни бели дъски, 10 телевизора. Докторантите могат да използват и всички мултифункционални устройства при инспектора на катедрите и в книжарницата на ФНОИ.

По 6.1.2. СУ „Св. Кл. Охридски“ е в сътрудничество с 65 образователни институции – ДГ и училища. За провеждане на учебната и експерименталната дейности докторантите в ДП се използва базата на част от тях. Освен това за своята дейност докторантите от ФНОИ имат възможност да използват изследователски и учебен център за електронно обучение; виртуална лаборатория по образователен софтуер; 5 компютърни зали с 60 работни места и неограничен интернет достъп; специализиран софтуер (SPSS и др.); достъп до дигитални устройства. Създадени са условия на докторантите за провеждане на практики, командировки и др.

По 6.1.3. Докторантите от ДП имат достъп до научни издания, справочници, сборници с материали от конференции, годишници и др. на централната университетска библиотека и филиалните библиотеки към факултети, центрове и катедри. Централната университетска библиотека е с богат библиотечен фонд от научна и учебна литература, електронни носители на информация и др. Библиотеката на ФНОИ заема площ от 224 кв.м. с осигурени 41 читателските места. Достъпът до Online бази данни дава възможност за използване на

извън университетски ресурси. Библиотеката на факултета непрекъснато се обогатява с нови издания научна литература. Студентите с нарушено зрение ползват безплатна услуга за доставка на документи по електронен път.

В централната университетска библиотека има 2 640 000 библиотечни единици научна и учебна литература, електронни носители на информация с над 10 000 заглавия. За докторантите е осигурен достъп до Online бази данни на университетските ресурси. В периода 2017-2022 г. библиотеката на ФНОИ е обогатена с 2391 нови книги, учебници и помагала, и 190 тома периодични издания.

По 6.1.4. Висшето училище стимулира научноизследователската дейност и творческата активност на докторантите, вкл. публикуването на техните резултати в реномирани международни издания.

СУ „Св. Кл. Охридски“ стимулира изявите на докторантите в изследователски и образователни проекти и научни форуми. От предоставените източници става ясно, че на докторантите имат възможност за участие в екипи за подготовка и изпълнение на национални, международни научноизследователски и други проекти. Докторантите от ДП участват в Есенни докторантски четения; публикуват в „Електронното списание за наука, култура и образование“ на ФНОИ. Приоритетно в Годишника на университета се публикуват студии на докторанти. ФНОИ организира ежегодно научен форум „Студентски научен форум“, с възможност за изява на младите изследователи. Констатира се, че ВУ стимулира научноизследователската дейност на докторантите, като им осигурява условия за публикуване на резултати от научноизследователската им дейност.

Констатации за изпълнение на критерий 6.1:

ФНОИ при СУ разполага с необходимия капацитет материално-техническа и информационна база за обучение на докторанти в ДП „Методика на обучението в детската градина и началното училище по домашен бит и техника“. Във ВУ и във ФНОИ има осигурено работно пространство за всеки докторант. Осигурена е необходимата информационна обезпеченост и достъп на докторантите до компютърна техника и до дигитални ресурси, свързани с обучението им и с подготовката на дисертационните им трудове. Университетът стимулира научноизследователската дейност и творческата активност на докторантите при публикуването на техните резултати в собствените си издания и при осъществяване на международен обмен.

Стандарт 7 „Управление на информацията“ и съответстващите му критерии, а именно: Критерий 7.1. „Висшето училище или научната организация имат изградена организация за управление на информацията, свързана с обучението и реализацията на докторантите“

По 7.1.1. Във ВУ е събирана и анализирана информация, свързана с: дейността на вътрешните структури за разработването и прилагането на политиката за осигуряване на качеството, в които взимат участие и външни заинтересовани страни; осъществяваните процедури за одобряване и обновяване на учебната документация на докторската програма; развитието и успеваемостта на докторантите; удовлетвореността на докторантите от качеството на обучение; учебните ресурси и наличната подкрепа за докторантите; кариерното развитие на завършилите докторанти. *Всички дейности по управление на качеството се координират от Център по управление на качеството*, който осъществява своите функции съобразно Наръчник по качеството на СУ. Реално функционират и се използват различни процедури и практики за събиране, анализиране и предоставяне на информация за обучението и реализирането на завършилите. Използваните методи са в зависимост от целевите групи: провеждане на срещи, разговори, преки участия в работата на университетски комисии и организационни структури. *Ефективна форма на проучване на мнението на студентите от удовлетвореността им от учебния процес е системата за онлайн анкети (survey.uni-sofia.bg), разработена в УЦИКТ.* Регулярни проучвания на удовлетвореността на докторантите от качеството на обучението се провеждат чрез периодични срещи на деканските ръководства с представители на студентите и докторантите и с Факултетните студентски съвети. Чрез

научните ръководители, ръководителят на катедрата, както и от преподавателите се поддържа връзка със защитилите и действащите докторанти.

В предоставените материали на ЕГ е налична информация за професионалното развитие на завършилите докторанти, както и информация за поддържане на контактите - по работни места и по региони. В докторската програма са се включвали предимно учители, които имат желание да продължат образованието си и имат нагласа за провеждане на научноизследователска дейност.

Докторската програма отчита спецификите в конкурентната среда. Поддържа се връзка с работодателите на подготвените от програмата докторанти – учители, директори на училища, експерти към РУО на МОН и др. *Мнението на работодателите за докторската програма и качеството на обучение се установява чрез преки контакти с представители на образователни и научни институции и при провеждане на научни форуми, обучения и методически сбирки и др.* Информация за професионалното развитие на завършилите докторанти, както и информация за поддържане на контактите с тях се събира и съхранява както на катедрено равнище, така и на факултетско ниво. Мнения на работодатели за професионалните изяви на техни служители – докторанти във ФНОИ се събират и съхраняват от съответните факултетски органи, за което ЕГ няма конкретни доказателства.

От представената информация е видно, че във ФНОИ се реализират дейности за проследяване мнението и реализацията на завършилите обучението. Завършилите ФНОИ имат възможност да се регистрират в „Алумни клуб“ на факултета и Алумни клуб на завършилите СУ на електронен адрес. На сайта на Алумни клуба на СУ са оформени групи по факултети, има информация за събития, секции за новини, за обяви, интервюта със завършили студенти. Във ФНОИ функционира системата за управление на качеството във факултета (СУКФ), която поддържа собствена документация, включително за докторантите.

В Доклада-самооценка е посочено, че са провеждани анкетни проучвания на докторанти на различни нива (университет, факултет, катедра), но няма представени конкретни данни за резултатите от изследванията относно удовлетвореността на докторанти от качеството на обучението.

В рамките на СУКО се осъществява периодична вътрешна оценка на функционирането на системата в СУ чрез специално разработени процедури за вътрешен одит (АС от 26.07.2017 г.) *Направените одити на докторските програми във ФНОИ са 2 (през 2020 г. и 2022 г.). В документацията за акредитацията не са налични конкретни данни от извършените одити.*

По 7.1.2. В СУ „Св. Климент Охридски“ периодично се обсъжда и огласява публично ефективността на резултатите, свързани с управлението на качеството на обучението и потребностите от промяна. Чрез Центъра по управление на качеството университетът поддържа база данни относно мнението на студентите и потребители на кадри. На ниво факултет – дейностите, насочени към обсъждане и огласяване на ефективността на резултатите, свързани с управлението на качеството на обучението се реализират приоритетно от Комисия по качеството и Комисията по учебни дейности. *В документацията не са налични материали за резултатите от одити, решения и коригиращи процедури, свързани с качеството на обучение на докторантите и ангажираността на академичния състав.*

В рамките на „Университетския център за управление на качеството“ функционира „Лаборатория за анализи и проучвания, която има предмет за дейност планиране, организиране и провеждане на социологически проучвания на мненията на заинтересованите страни за качеството на университетските дейности и услуги.

Констатации за изпълнение на критерий 7.1:

Управлението на информацията, свързана с обучението на докторантите се реализира на университетско и факултетно ниво. Във ФНОИ са установени процедури за одобряване и обновяване на учебната документация. Направените одити на докторските програми във факултета са 2, но не са налични конкретни данни и резултати от извършените одити за конкретната ДП. *Няма представени конкретни данни за резултатите от изследванията*

относно удовлетвореността на докторантите от качеството на обучението. Налична е информация за кариерното развитие на обучаваните докторанти.

Стандарт 8 „Информация за обществеността“ и съответстващите му критерии, а именно:

Критерий 8.1. „Висшето училище или научната организация публикува информация за: приети документи и учебна документация на докторската програма; решения и резултати от одити, свързани с качеството на обучение на докторантите и на академичния състав; решения от академични и факултетни съвети; проведени университетски форуми с участието на докторанти.“

По 8.1.1. Системата за популяризиране на информацията за образователната и научноизследователската дейност се поддържа на университетско и на факултетно ниво.

Публикуването на актуална информация за докторската програма, обучението и научноизследователската дейност по нея се обезпечават от официалния сайт на университета и факултета. Конкурсите за кандидатстване по докторските програми се обявяват публично на сайта на университета, в Държавен вестник. Публикуват се и други нормативни документи, за обучението на докторантите.

В секция „Новини“ на официалната страница на СУ се публикуват съобщения за предстоящи и за реализирани научни форуми. Предоставя се информация за възможностите за международна мобилност и други прояви и новини.

На сайта на ФНОИ е достъпна информацията за учебния план, за формите на обучение, докторантските курсове и др.

Дейността по ДП „Методика на обучението в детската градина и началното училище по техника и технологии“ се представя публично в регионални и национални медии, в информационни рубрики на интернет-страниците на държавни институции и партньорски организации. СУ участва в изнесени кандидат-студентски борси, където предоставя актуална информация.

По 8.1.2. Условието и възможностите за мобилност се оповестяват на официалния сайт на университета. На страницата на СУ са налични Правилници за мобилност по програма Еразъм +. Подробна информация за програма Еразъм+, договорите за двустранно сътрудничество и др. се публикува и на страницата на ФНОИ. Съществува практика на организиране и провеждане на срещи и презентации, относно възможностите за реализиране на мобилност. По програма Еразъм+, ФНОИ при СУ има сключени договори с 22 университета. СУ признава участия в курсове и обучения, организирани от докторантски училища към др. университети, вкл. и докторантска мобилност с тематична насоченост към ДП, което е предвидено в учебния план. Във връзка с академичната мобилност на докторанти във СУ е приета система за трансфер на академични кредити. Докторанти от ДП са информирани за възможностите за мобилност по програма Еразъм +.

По 8.1.3. Обучаващите се в периода четирима докторанти по ДП „Методика на обучението в детската градина и началното училище по домашен бит и техника“ имат 11 публикации. От тях 5 са публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация. Докторантите имат 9 участия в проектна дейност и 10 участия в авторски колективи на учебници и 6 други публикации (Книга за учителя по... и др.). Участията им в научни форуми са 11– 5 национални и 6 в международни.

Резултатите от участието на докторанти в международния обмен, проектната и научноизследователска дейност се публикуват в 6 сборници на ниво професионално направление, сборници с доклади от научни конференции – 5. Някои от докторантите са съавтори на одобрени от МОН познавателни книжки за обучение в детската градина.

В Докторантския център към СУ се предлага информация в помощ на докторантите, относно проекти и други възможности за творчески изяви. Центърът ежегодно провежда Докторантска конференция и представените доклади от която се публикуват в сборника „Млади изследователи“.

В ДП са създадени условия за популяризирането на резултатите на докторантите чрез участия в студентски научни сесии и форуми, онлайн форуми; публикации в специализирани списания, в научни трудове на наши и чужди университети. Творческите изяви и дейностите на докторантите са обект на популяризиране от ВУ посредством публикации в средствата за масова информация; както и чрез социални мрежи и медии - Facebook, Twitter, YouTube, уебсайт на СУ и на ФНОИ. Студентите от ФНОИ имат възможност да участват в студентски клубове.

Констатации за изпълнение на критерий 8.1:

СУ и ФНОИ създават възможности за информиране и избор на докторантите от ДП „Методика на обучението в детската градина и началното училище по домашен бит и техника“ за участие в научни форуми за популяризиране на резултатите от техния научноизследователски труд. Докторантите от ДП могат да представят резултатите от своите изследвания на научни форуми в България, някои от които с международно участие, а също и в чужбина. Дейностите на докторантите са популяризирани от ВУ чрез научни форуми, организирани от университета, както и чрез научни и годишни издания. Четиримата обучавани докторанти от ДП имат 11 публикации. От тях 5 са публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация, имат регистрирани 7 участия в научни форуми, както и 9 участия в 3 университетски и 1 национален проект. Няма регистрирани участия на докторанти от ДП в международни проекти. В ДП са създадени условия за популяризиране на резултатите от научноизследователската работа на докторантите.

Стандарт 9 „Текущ мониторинг и периодичен преглед на програмите“ и съответстващите му критерии, а именно:

Критерий 9.1. „Регулярен мониторинг (преглед) и актуализиране на докторските програми, съобразно еволюцията на научните знания, изследвания и технологии“

По 9.1.1. В СУ „Св. Климент Охридски“ функционира система за управление и мониторинг на качеството на образователния процес, която поддържа, контролира и оценява всички елементи на университетска дейност в ОНС „доктор“. Мониторингът се осъществява при взаимодействието на три звена – Център за управление на качеството, отдел „Докторанти“ и факултетите.

Процедурата по управление на качеството се прилага и по отношение на докторските програми. Посредством процедурата Центърът наблюдава качеството на докторантурите, отразено в поддържаната база данни за акредитираните докторски програми, учебната документация, документооборота, експертната и информационната осигуреност на процеса на обучение в докторските програми, удовлетвореността на докторантите от провежданото обучение и научноизследователска дейност, отразените в различни доклади, отчетите, портфолио и годишна атестационна карта докторантски постижения. Функционирането на системата е нормативно уредено в пакет от документи, основните сред които са: Наръчник по качеството на СУ „Св. Климент Охридски“, допълнен с Правила за атестиране на изследователите (R1-R4); Правилник за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“.

Във ФНОИ има щатен инспектор, който обслужва административно докторантурите и регистрира хода на всяка докторантура, като проследява досиетата на всички, зачислени докторанти през целия им цикъл на обучение.

Осъвременяването на докторските програми се извършва съобразно мнението на докторантите и потребителите на кадри. Проведени са общо 12 анкети (два пъти годишно). Във всички проведени проучвания докторантите са изразили своята позитивна оценка за проведените обучение и тяхната удовлетвореност.

Съдържанието на предлаганите в Докторантското училище лекционни курсове се актуализира, което своевременно се отразява и с промени в съответните учебни програми.

По 9.1.2. ФНОИ на СУ „Св. Климент Охридски“ използва иновативни практики при планирането и изпълнението на дейностите по повишаване на ефективността на докторските програми. *Проучването на чуждестранния опит в тази насока се осъществява посредством:* международни изяви с участие на представители на академичния състав; посещения на чуждестранни лектори; целеви проучвания чрез Интернет базирана информация или други източници на достъпна информация относно чуждия опит в обучението на докторанти и поддържането на докторски програми.

Повишаването на ефективността на докторската програма „Методика на обучението в детската градина и началното училище по домашен бит и техника“ е свързана с използването на разнообразни форми за пряка работа с обучаваните докторанти – организирани срещи със студенти и докторанти, реализираните докторски проекти, периодичен преглед доколко докторските програми са в синхрон със съвременните научни постижения. На докторантите се дава възможност да повишават своята научна и практическа компетентност чрез участие в реална среда за реализиране на своите изследвания. Разработваната тематика в дисертационните трудове кореспондира със съвременното състояние на обучението и образованието.

За повишаване на ефективността на ДП докторантите сами избират задължително-избираемите курсове, като се сформират групи с докторанти от различните 18 акредитирани докторски програми във ФНОИ.

Осигурените процедури и практики при планирането и изпълнението на дейностите по повишаване ефективността на докторските програми са свързани и с изпълнение на препоръките на различните одити. В началото на месец март 2022 г. по Заповед РД-19-32/07.02.2022 г. на Ректора на СУ „Св. Климент Охридски“ във ФНОИ е направен одит по качеството за проследяване на действащите механизми и организацията на процеса на обучение в ОНС „доктор“. В резултат на извършеният 1 одит и 12 анкетни проучвания на мнението на докторантите в катедра „Начална училищна педагогика“ и катедра „Предучилищна и медийна педагогика“ се набелязват необходимите мерки, свързани с повишаване на ефективността на ДП.

Констатации за изпълнение на критерий 9.1:

Функциониращата система за управление и мониторинг на качеството на образователния процес в СУ „Св. Климент Охридски“ поддържа, контролира и оценява всички елементи на университетска дейност в ОНС „доктор“ и се основава на взаимодействието на три звена – Център за управление на качеството, отдел „Докторанти“ и факултетите. Най-честа практика е мониторингът и възможността за повишаването на ефективността на докторската програма да са свързани с периодичните отчети на докторантите относно изпълнението на индивидуалния им план и по повод годишната им атестация.

Осигурените процедури и практики при планирането и изпълнението на дейностите по повишаване ефективността на докторските програми са свързани с изпълнение препоръките на различните одити и със създадените традиции във ФНОИ за приложение на разнообразни форми на работа с обучаваните докторанти.

Стандарт 10 „Циклично външно осигуряване на качеството“ и съответстващите му критерии, а именно:

Критерий 10.1. „Висшето училище или научната организация осъществяват планирани дейности за самооценяване и външни оценки на докторските програми“

По 10.1.1. СУ „Св. Климент Охридски“ преминава периодично през процедури за външно оценяване на качеството, като по този начин се осъществява периодичен преглед, анализ и самооценка относно качеството и на докторските програми. Университетът е получил последната си институционална акредитация с обща оценка по критериите 9.61 (девет цяло и шестдесет и една стотна) с Решение на Акредитационния съвет на НАОА, Протокол №15/20.09.2018 г.

Вътрешното осигуряване на качеството в СУ е свързано с прилагането на Сертифицирана система за управление на качеството под контрола на упълномощените университетски звена, които следят за качеството на обучението, необходимостта от промени, допълнения по системата и установяване на нарушения.

С цел планиране на целенасочени дейности за самооценяване на институционално равнище в СУ „Св. Климент Охридски“ е разработена специална методика за самооценка.

Акредитираните докторски програми на ФНОИ са 18. По научно направление 1.3. Педагогика на обучението по... са 9 и 9 са от професионално направление 1.2. Педагогика. Обучението на докторантите от акредитираната докторска програма се от 2 катедри – „Начална училищна педагогика“ и „Предучилищна педагогика и медийна педагогика“. Последната акредитация на докторска програма „Методика на обучението в детска градина и начално училище по домашен бит и техника“ е с оценка – 9,11 (Решение от 09.05.2017 г., Протокол № 10). Формулирани са три препоръки, които са изпълнени. Направените препоръки са обсъждани на заседания на ФС на ФНОИ, както и при актуализирането на съответните учебни планове и програми, а обучаващото звено е подкрепено при обявяване на нови конкурси за редовна и задочна докторантура по ДП.

Докладът-самооценка за програмна акредитация на докторската програма „Методика на обучението в детската градина и началното училище по домашен бит и техника“ от ПН 1.3. Педагогика на обучението по... е изготвен от комисия, назначена със заповед от Ректора на СУ и е обсъден и одобрен от ФС на ФНОИ, утвърден е на заседание на АС на СУ „Св. Климент Охридски“.

Констатации за изпълнение на критерий 10.1:

СУ „Св. Климент Охридски“ циклично преминава през външно осигуряване на качеството, вкл. на професионалното направление и на докторските програми в съответствие с ESG. Докторската програма по „Методика на обучението в детската градина и началното училище по домашен бит и техника“ е акредитирана през 2017 г. с оценка 9,11 и валидност 6 години (Решение на ПК от 09.05.2017 г., Протокол № 10). Направени са три препоръки, които са изпълнени. Съобразно направените препоръки след предишната акредитация и съобразно външни оценки и очаквания на потребителите на кадри на СУ, в докторската програма се работи целенасочено за усъвършенстване на цялостния процес на обучение на докторантите. Самооценяването на качеството на обучението по акредитираните докторски програми във СУ и по конкретно във ФНОИ е обвързано с прилагането на планираните и ритмично осъществявани дейности в контекста на вътрешната система за оценяване в СУ „Св. Климент Охридски“.

Налице е необходимата документираност по отношение подготовката на процедурите за програмна акредитация на докторската програма „Методика на обучението в детската градина и началното училище по техника и технологии“, която е приемник на докторската програма по „Методика на обучението в детската градина и началното училище по домашен бит и техника“. Предложението за промяна на названието на ДП от „Методика на обучението в детската градина и началното училище по домашен бит и техника“ в „Методика на обучението в детската градина и началното училище по техника и технологии“ е логично, убедително и аргументирано, за да бъде в съответствие с актуалните нормативни документи и реалните образователни потребности.

IV. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Резултатите от проверката по критериите 1.1. – 10.1. са основание за извеждане на силни и слаби страни, възможности и заплахи, свързани с акредитиране на ДП „Методика на обучението в детската градина и началното училище по техника и технологии“:

Силни страни:

- СУ „Св. Климент Охридски“ има ясна политика по отношение качеството на подготовка на докторанти в ДП „Методика на обучението по в детската градина и началното училище

по техника и технологии“ в съответствие с нормативните документи на национално, университетско и факултетско равнище. Във ВУ има взаимовръзка между научните изследвания и обучението на докторантите.

- Във ФНОИ е изградена и функционира научноизследователска инфраструктура със следните основни функции: включване на преподаватели, докторанти и студенти в изпълнение на научноизследователски проекти; подпомагане и стимулиране на научноизследователската активност на академичния състав; периодичен анализ и оценяване на резултатите от научноизследователската дейност.
- В СУ „Св. Климент Охридски“ съществуват добра организация и стандарти за разработването, одобрението и прилагането на учебната документация. Разработени са процедури за наблюдение, контрол и оценка на състоянието на документацията, свързана с докторските програми, които са нормативно осигурени, чрез приетите институционални документи по качеството.
- В СУ „Св. Кл. Охридски“ има условия и утвърдени добри практики в обучението на докторантите. В процеса на обучение в ДП се прилагат съвременни методи и организационни форми.
- Във ФНОИ има сключени договори, както и правила за включване на докторантите в различни програми за мобилност с цел образование и практика, както и признаване на периодите за обучение в чужбина
- Преподавателският състав в докторската програма е с необходимата квалификация и компетентност. Публикационната активност на преподавателите от обучаващото звено, както и на тези, ангажирани с обучението на докторантите от ДП, е добра. Преподавателите, обезпечавачи обучението в ДП, участват активно в проектна и експертна дейност.
- ФНОИ разполага с необходимия капацитет от аудитории, кабинети и библиотечни места, създаващи подходящи условия за работа на докторантите и достатъчно работно пространство на всеки от тях. Материално-техническата база отговаря на съвременните изисквания за провеждане на качествено обучение и реализиране на изследвания с научна и практико-приложна стойност.

Слаби страни:

- Не са налични данни за проведени анкетни проучвания сред докторантите относно качеството на обучението в докторските програми.
- Няма квалификационната характеристика към ДП „Методика на обучението в детската градина и началното училище по техника и технологии“, която да разкрива спецификата ѝ.
- Учебният план на ДП не е актуализиран от 2015 г.
- Не са представени доказателства за конкретни проучвания мнението на потребители на кадри.
- Не са представени конкретни данни за сравнителен анализ на сходни докторски програми в университети в ЕС и извън него.
- През последните пет години не е реализирана мобилност на докторанти от докторската програма.
- Не са регистрирани участия на докторанти в международни проекти.

Възможности:

- Съществуват възможности за усъвършенстване на учебната документация с оглед извършването на анализи със сходни ДП в България, ЕС или извън него.
- Налице са възможности за разгръщане на проектна дейност на докторантите в международен план.

Заплахи:

- Не са констатирани.

Председател на ПКПНСД:
/проф. дпн Сийка Чавдарова-Костова/

V. ПРИЛОЖЕНИЯ:

Таблица 1. Списък на докторантите в катедра „Начална училищна педагогика“, ФНОИ, СУ „Св. Климент Охридски“ за периода 2017 – март 2022 г.

Име, фамилия	Научен ръководител	Дата на зачисляване на докторанта	Форма на докторантура	Тема на дисертацията	Дата на защита/срок на завършване на докторантурата
Магдалена Райкова	доц. дн Любен Витанов		редовна	Интегративни възможности на конструктивно-техническите дейности в начален етап на обучение	10.10.2019 г.
Елка Вълчева	доц. дн Любен Витанов		редовна	Методи за стимулиране креативността на учениците от III-IV клас по технологии и предприемачество	28.05.2020 г.
Светослава Соколова	доц. дн Любен Витанов		редовна	Методи и техники за активно учене по технологии и предприемачество в началните класове	19.05.2021 г.
Магданела Делинешева	доц. д-р Николай Цанев		редовна	Дидактическа технология за развитие на инициативност и предприемчивост в избираемите дейности по технологии и предприемачество в началните класове	Отчислен от 10.07.2021 г.

Таблица 2.1. Преподаватели на ТД в катедра „Предучилищна и медийна педагогика“, ФНОИ, СУ „Св. Климент Охридски“ за периода 2017 – март 2022 г.

№	Звание, степен, име, фамилия	Научна специалност, по която е придобита последната академична длъжност	Титуляр на дисциплина
1.	проф. дн Радослав Пенев	1.2. Педагогика (Предучилищна педагогика – теория и технология на семейното възпитание)	– Теория и технология на семейното възпитание в детството. – Предучилищна педагогика. – Феноменът „агресия“ в детството. – Педагогическо образование на родителите.
2.	проф. д-р Любослава Пенева	1.2. Педагогика (Предучилищна педагогика – педагогика на ранното детство)	– Педагогика на ранното детство. – Приемственост в образователните структури в периода на детството. – Стандарти за ранно детско развитие и образование.
3.	проф. дпн Лучия Малинова	05.07.01 (Теория на възпитанието и дидактика)	– Педагогика на изобразителното изкуство в предучилищна възраст. – Дидактика на изобразителното изкуство. – Модели и механизми на взаимодействието „дете – изкуство“.
4.	проф. дпн Розалина Енгелс Критидис	1.2. Педагогика (Предучилищна педагогика)	– Педагогика на овладяване на езика и развитие на речта. – Предучилищна педагогика. – Изследователски технологии в предучилищното образование. – Сравнително предучилищно образование.
5.	проф. д-р Екатерина Софрониева	1.3. Педагогика на обучението по (Методика на обучението по чужд език – предучилищна и начална училищна възраст)	– Лингвистични особености на ранното чуждоезиково обучение – Методика на обучението по чужд език. – Емпатия и комуникация в чуждоезиковото взаимодействие.

6.	проф. дн Данаил Данов	1.2 Педагогика (Медийна педагогика)	– Медиазнание. – Медийна педагогика. – Журналистически жанрове и формати. – Информационни и комуникационни технологии и работа в дигитална среда.
7.	доц. д-р Лора Спиридонова	1.2 Педагогика (Предучилищна педагогика – интеркултурно образование)	– Предучилищна педагогика. – Педагогически технологии на игровото взаимодействие. – Интеркултурно образование.
8.	доц. д-р Милка Терзийска-Стефанова	1.2 Педагогика (Предучилищна педагогика) - психолого-педагогически основи на информационната култура)	– История на педагогиката и българското образование. – История на детството – Психолого-педагогически основи на информационната култура.
9.	доц. д-р Магдалена Гюрова-Стойнова	1.2. Педагогика (Предучилищна педагогика – педагогика на взаимодействието „дете-среда“)	– Педагогика на взаимодействието „дете-среда“. – Предучилищна педагогика.
10.	доц. д-р Галина Георгиева	1.2. Педагогика (Предучилищна педагогика – педагогика на математиката в предучилищна възраст)	– Педагогика на конструктивно-техническите и битовите дейности. – Педагогика на математиката в предучилищна възраст.

Таблица 2.2. Преподаватели на ТД в катедра „Начална училищна педагогика“, ФНОИ, СУ „Св. Климент Охридски“ за периода 2017 – март 2022 г.

№	Звание, степен, име, фамилия	Научна специалност, по която е придобита последната академична длъжност	Титуляр на дисциплина
1.	проф. д-р Илиана Мирчева	1.3. Педагогика на обучението по роден край, околна среда, човекът и природата и човекът и обществото в началните класове	Дидактика на околния свят, човекът и природата и човекът и обществото; Интернет и компетентност за работа по проект; Философията за деца по теми за околната среда; Диференциран подход в обучението по родинознание и природознание; Съвременни концепции за екологично образование;
2.	доц. д-р Анна Георгиева	1.3 Педагогика на обучението по (Методика на обучението по български език и литература в началните класове)	Дидактика на четеното и писането; Дидактика на българския език и литература; Въвеждане в специалността; Лингвистични особености на усвояване на чужд език в детска възраст; Образователни технологии в начална училищна възраст; Формиране на детето като читател; Специфика на обучението по български език, като втори език; Обучение по български език на ученици-мигранти; Алтернативни дидактически технологии за комуникативно обучение по български език.
3.	доц. д-р Габриела Кирова	1.3. Педагогика на обучението по (Методика на обучението по математика в началните класове)	Дидактика на математиката; Методика на обучението по математика в I – IV клас; Работа по проекти в обучението по математика; Творческа работа над текстови задачи по математика в I – IV клас; Диагностика и външно оценяване на резултатите от обучението по математика в началните класове

4.	доц. дн Любен Витанов	05.07.03 (Методика на обучението по отрасли и видове науки - домашен бит и техника в началното училище)	Дидактика на техниката и технологиите; Методика на педагогическата работа в часа на класа; Методика на обучението по БДП; Методи и техники за активно учене
5.	доц. д-р Любка Алексиева	1.3. Педагогика на обучението по математика и информационни технологии в началните класове	Информационни и комуникационни технологии и работа в дигитална среда; Дидактика на математиката; Дидактика на информационните технологии; Съвременни мултимедийни технологии; Мултимедията в обучението по математика
6.	доц. д-р Николай Цанев	05.07.03 (Методика на обучението по отрасли и видове науки - домашен бит и техника в началното училище)	Дидактика на техниката и технологиите; Конструктивно-приложни дейности в началното училище; Дидактика на информационните технологии в началното училище; Оригами за учебни цели; Образователен софтуер за деца.

Таблица № 3: Брой публикации на преподавателите на ОТД с квалификация в областта на докторската програма „Методика на обучението в детската градина и началното училище по домашен бит и техника“ за периода 2017 – март 2022 г.

Година	Вид научни публикации										Общ брой
	Монографии		Учебници		Учебни помагала		Студии		Статии		
	У нас	Чуж	У нас	Чуж	У нас	Чуж	У нас	Чуж	У нас	Чуж	
2016-17			3		8				1		12
2017-18			3		6				1		10
2018-19			4		6						10
2019-20	1		4		14				1	4	24
2020-21							1		3		4
2021-2022	6						1		6		13
Общ брой за последните 5/6 години	7		14		34		2		12	4	73

Таблица № 4. Научноизследователска дейност на преподавателите на ОТД с квалификация в областта на докторската програма „Методика на обучението в детската градина и началното училище по домашен бит и техника“ за периода 2017 – март 2022 г.

Година	Вид научноизследователска дейност											
	Брой публикации/в реферирани и индексирани издания		Общ брой	Средно на преп.	Брой участия в научни проекти		Общ брой	Средно на преп.	Брой участия в научни форуми		Общ брой	Средно на преп.
	У нас	Чуж			У нас	Чуж			У нас	Чуж		
2016-17												
2017-18												
2018-19	1	4	5	2,5	3		3	1,5				
2019-20					3		3	1,5		4	4	2
2020-21									2		2	1
2021-2022					2		2	1	2		2	1
Общ брой за последните 5/6 години	1	4	5	3,3	8		8	8	4		8	6

